

Denne konvention har været i kraft siden den 17. januar 1963.

5. Konventionen om fugtige områder af international betydning, særlig som naturlige omgivelser for vandfugle, blev vedtaget den 2. februar 1971 af en international konference, der var indkaldt i Ramsar af den iranske regering. Den træder i kraft, så snart syv stater har tiltrådt den. Ud over Det forenede Kongerige har fire stater, det vil sige Finland, Iran, Schweiz og Sovjetunionen, allerede deponeret deres ratifikationsdokumenter.

Denne konvention betragtes i almindelighed som overmåde vigtig for bevarelsen af den økologiske balance og et uerstatteligt naturmiljø; dens betydning ligger langt over blot og bar beskyttelse af vandfugles naturlige omgivelser.

6. Kommissionen, der ønsker at bidrage til beskyttelse og forbedring af miljøet, og som forbeholder sig ret til senere at forelægge Rådet eventuelle forslag, henstiller til medlemsstaterne, at de, for så vidt de endnu ikke skulle have gjort det, så hurtigt som muligt tiltræder de to ovennævnte konventioner.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. december 1974.

På Kommissionens vegne

Francois-Xavier ORTOLI

Formand

ANMELDELSER

- I. Fjeldså, J., 1973 a: Distribution and geographical variation of the horned grebe, *Podiceps auritus* (Linnaeus, 1758). — *Ornis Scand.* 4: 55-86.
- II. Fjeldså, J., 1973 b: Feeding and habitat selection of the horned grebe, *Podiceps auritus* (Aves) in the breeding season. — *Vidensk. Meddr. dansk naturh. Foren.* 136: 57-95.
- III. Fjeldså, J., 1973 c: Territory and the regulation of population density and recruitment in the horned grebe, *Podiceps auritus arcticus* (Boje, 1822). — *ibid.* 136: 117-189.
- IV. Fjeldså, J., 1973 d: Antagonistic and heterosexual behaviour of the horned grebe, *Podiceps auritus*. — *Sterna* 12: 161-217.
- V. Fjeldså, J., 1974 Studier over den nordiske lappedykker, *Podiceps auritus* (Linnaeus 1758), forekomst, forhold til sine omgivelser og sociale adfærd. Universitetets Zoologiske Museum — København.

Som bekendt er en betydelig del af hvad man generelt ved om fugle, deres levevis og deres tilpasninger til omverdenen, bragt for dagen ved et intensivt studium af et lille antal arter: Broget Fluesnapper, Amerikansk Sangspurv, Musvit og enkelte andre. Dr. Fjeldså har indført den Nordiske Lappedykker i denne eksklusive klub.

Det afsluttende på dansk skrevne hefte (V) er dels en oversigt over afhandlingernes indhold, dels på visse punkter en afrunding af diskussionen i II og III, som er skrevet i omvendt orden. II er af rent tilfældige grunde kommet til at stå først i samme tidsskriftbind.

Under affattelsen af III havde forf. endnu ikke nået den endelige — og sikkert rigtige — opfattelse af samspillet mellem arv og tillæring under redestedsvalget i den pågældende races meget specielle miljø — særligt i Mývatn.

Da en videnskabelig konklusions sandhedstilnærmelse kan måles ved dens modstandskraft over for kritik, er det værd at nævne, at forsøg fra anmelderens side på ved disputatshandlingen at begrunde en mere traditionel fortolkning af disse forhold, mislykkedes totalt.

Undersøgelsen er fortrinsvis udført i Nordnorge og i Island blandt populationer som — i forbindelse med en mindre og måske midlertidig skotsk bestand — kan betragtes som en særlig race med en speciel økologi, idet den lever under subarktiske forhold og til gengæld uden at være udsat for konkurrence fra andre lappedykkerarters side. I afhandlingen (I) argumenteres for at adskille disse bestande som *pod-*

ceps auritus arcticus Boje 1822 fra nominatracen, som er udbredt fra Sverige og Finland ind gennem det meste af Sibirien. Omend *arcticus* rent morfologisk ikke hører til de meget velkarakteriserede, og omend svenske fugle til en vis grad danner en overgang, må denne adskillelse dog forekomme særdeles velbegrundet. Den norsk-islandske race har utvivlsomt, som det siges, haft en særlig udviklingshistorie og er tilpasset et særligt miljø. Den behøver, som det også siges, ikke nødvendigvis at have overlevet istiden i et vestrefugium vidt adskilt fra det som nominatracen stammer fra, men det må dog forekomme overvejende sandsynligt. Spørgsmålet skal måske ses i sammenhæng med andre tilfælde af økologiske forskelle mellem bestande inden for samme hvirveldyrart i Europa, f.eks. birkemusens (åbentlands-populationer i Danmark, Norge, Sverige og ved skovgrænsen i Alperne, contra østlige skovboende populationer).

Et centralt emne, der belyses i afhandlingen (I), er i øvrigt »character displacement«, det fænomen at nærstående arter med delvis overlappende pladser i naturhusholdningen (nicher) divergerer mere morfologisk dér hvor de forekommer sammen (sympatrisk) som følge af konkurrencebetinget øget økologisk divergens. Omvendt kan en art i områder, hvor en konkurrent mangler, gå ind i dens niche, således som man allerede kendte det for den nordamerikanske race af den Gråstrubede Lappedykker, som her, i fravær af Toppet Lappedykker, er mere fiskeædende, stornæbbet. For det sidste forhold bruger P.R. Grant (1972. Biol. J. Linn. Soc. 4, nr. 1:39-68) udtrykket »character release« i en tankevækkende oversigtsafhandling, hvor der argumenteres godt for, at der er et behov for mer dokumentation af den økologiske side af disse fænomener, som netop lappedykkerne er egnet til at levere. Fjeldså giver en indgående analyse af alle de arter, som Nordisk Lappedykker noget steds konkurrerer med — og en forsmag på igangværende undersøgelser over samtlige eksisterende lappedykkere ud fra dette synspunkt. Specielt den undersøgte norsk-islandske races »character release« er bedømt ud fra sammenligninger med den typiske race, dels ved selvsyn i Finland, dels ud fra gode eksisterende arbejder.

De i II og III belyste generelle problemer er først og fremmest henholdsvis levestedsvalgets mekanisme og sociale forholds betydning for bestandsreguleringen. Det er den hidtidige almindelige opfattelse, at yngle miljøvalget er styret, dels af arvelige anlæg, dels af læreprocesser. Navnlig antager man — støttet af eksperimentelle undersøgelser — at ungerne kan præges af det miljø de vokser op i, således at opsøgning af et »nyt« miljø kan føres videre ved tradition, hvilket kan forklare nogle ret hurtigt foregåede omstillinger hos visse fugle under udnyttelse af ny menneskeskabte miljøer.

Hos Nordisk Lappedykker har vi øjensynligt et tilfælde af en mere kompliceret form for indlæring, som udnyttes ved valget af redeplads. Dette blev dokumenteret under de mærkelige forhold omkring den meget næringsrige sø Mývatn i Island.

Ingen individer i bestanden var mærkede. I ste-

det udnyttedes en forskel i ægstørrelsen mellem første gangs og senere ynglende hunner. Der var betydelig overlapning, så kun en del af hunnerne kunne nogenlunde sikkert aldersbestemmes, men sorteringen i »ældre« og »yngre« hunner gav dog et så klart forskelligt billede — med de forskelle man ud fra kendskabet til andre fugle skulle vente — at metoden må være brugbar. Den usikkerhed, der består i at sandsynligvis en mindre del af de unge hunner var parret med ældre hanner, var åbenbart heller ikke stor nok til at tilsløre billedet.

Mývatn-bestanden af Nordisk Lappedykker lever under forhold hvor føderigelighed — navnlig på østbredden — er kombineret med den yderste sparsomhed af vegetation på bredden, som kan yde fuglene normale redepladser. En del af parrene viste sig i stand til at udnytte helt unormale redepladser, som fordybninger mellem lavaklipperne eller ganske små klumper vegetation, og sådanne viste sig ganske overvejende at være gamle fugle. Der var her fin ynglesucces. Til trods for at den slags pladser var rigeligt til stede, og skønt en meget stor del af de første gangs ynglende må være klækket under disse afvigende forhold, lod de unge fugle sig åbenbart lede af den medfødte tiltrækning for vegetation, og de fleste blev forrevet til næringsfattige småhuller i omegnen, hvorfra de foretog fourageringstogter til det langt mere næringsrige Mývatn. De gamle fugles fleksibilitet beror altså ikke simpelt hen på prægning, men noget, der kan kaldes erfaring.

Den delvise aldersbestemmelse blev også udnyttet ved studier over bestandsreguleringen (III), som er et vigtigt bidrag til opklaring af de meget spgede spørgsmål om territoriehævdelsens betydning, om gruppelektion er nødvendig for forklaring af de sociale mekanismer etc. Interesserede må henvises til selve afhandlingerne (III,V), men som det formentlig vigtigste må fremhæves påvisningen af et klart omvendt forhold mellem fødemængden og graden af aggression, hvor der anvendtes en teknik, som er meget overlegen i forhold til den gængse, der blot består i optælling af antallet af skærmydsler mellem naboer. Fjeldså skelner mellem de anvendte positurer som et mål for aggressionsgraden. — Heraf følger, at den territoriale adfærd regulerer ynglebestanden — og vel at mærke på en sådan måde, at bestandstilvæksten standser før der indtræder fødemangel.

Den sidste af de engelsksprogede afhandlinger (IV, den har et kort norsk sammendrag) behandler meget indgående de udviklede positurer, såvel ved territoriehævdelsen som tjenende pardannelse og sammenhold. Der sammenlignes med andre arter, slægtsforhold drøftes, og der gives også enkelte ny anatomiske facts — igen som forsmag på igangværende undersøgelser over familien som helhed.

Oversigten (V) kunne man af de indledningsvis anførte grunde ønske tilgængelig for ikke-skandinaviske læsere, men vi får nok snart alle tiders internationale bog om lappedykkere, hvor også de glimrende tegninger, der er et ekstra plus i Fjeldså's arbejder, vil komme til deres ret.

F.W. Bræstrup

Henny Bloch-Nielsen: Jagtloven. (160 sider — ingen illustrationer). G.E.C. Gad, København 1974. Pris kr. 57,50.

Efter en kortfattet indledning om jagtlovens tilblivelse i 1967 og en liste over anvendte forkortelser giver forfatteren på 100 sider en fremstilling af den nye jagtlov med noter om administrative og retslige afgørelser efter denne. På 24 sider bringes 5 bekendtgørelser og 3 cirkulærer samt 1 anvisning, som alle nærmere uddyber selve lovens bestemmelser. En kronologisk fortegnelse over love, bekendtgørelser, m.v. på 4 sider, en kortfattet litteraturliste på 1 side samt et 10 siders stikordsregister afslutter fremstillingen.

Bogen gennemgår og kommenterer loven ved en udstrakt brug af noter, som i meget koncentreret form dels giver definitioner, dels henviser til trufne afgørelser. Bekendtgørelser og cirkulærer supplerer og præciserer paragraffernes ordlyd.

Bloch-Nielsen er ansat i Landbrugsministeriet, som fortsat administrerer denne lov, og har haft adgang til og benyttet flere ikke-trykte afgørelser efter 1967.

I forordet nævnes det, at bogen er tiltænkt alle, der under en eller anden form beskæftiger sig med jagtlovgivning, som f.eks. administratorer og rådgivere samt jægere og grundejere. Det er tør læsning, men den saglige og objektive fremstilling gør, at jeg på det varmeste kan anbefale den også til fuglekikere, som ønsker at komme eventuelle ulovligheder til livs. Køb den — og brug den.

Kjeld Hansen.

Sigurd Rosendahl: Danmarks storke (72 pp. mange figurer, fotos og tabeller). D.O.C.'s forlag, Skjern 1974. Pris kr. 24,50.

Bogen giver en oversigt over den Hvide Stork i Danmark. I korte kapitler fortællendes om storkebestandens udvikling herhjemme, om ynglebiologi, føde, levealder, træforhold o.s.v.

Bogen er i vid udstrækning bygget op om Peter Skovgårds storkestudier i 1920'erne og 30'erne, og langt de fleste eksempler er da også hentet fra dennes bog om den Hvide Stork, der kom i 1934. Herunder er flere af Skovgårds klassiske og kendte storkebilleder taget med.

Man kan så med rette spørge, hvorfor den Sorte Stork ikke er taget med, når bogens titel foregiver det. Ligeledes undrer man sig over, at nyere tids litteratur om emnet tilsyneladende kun er gennemgået i begrænset omfang. F.eks. nævnes det (p. 12), at storken flere gange har ynglet i Sydafrika (altså i vinterkvarteret) i perioden 1935-42, mens det ikke omtales, at den faktisk i de sidste 10-15 år er blevet regelmæssig ynglefugl dernede.

Nyere, især tyske, forskeres undersøgelser kunne også med fordel være inddraget i diskussionen om bl.a. artens tilbagegang i Nordeuropa, og det må beklages, at der i flere tilfælde ikke er citeret kil-

der til oplysninger, selv om de pågældende kilder ligefrem er afskrevet næsten ordret.

Alt i alt er det dog en nydelig lille oversigt, Rosendahl har skrevet om denne folkekære fugl, som vi vel nødigst af alle vil miste. Men der er dog stadig meget at tage fat på. Der ligger endnu i tusindvis af yngle- og ringmærkningsdata på Zoologisk Museum og D.O.C., som venter på en bearbejdelse.

Tommy Dybbro

Einhart Bezzel og Helmut Ranftl: Vogelwelt und Landschaftsplanung. Hefte nr 11/12 i serien »Tier und Umwelt«. (92 pp, mange figurer, fotos og tabeller). Verlag Detlev Kurth, Barmstedt 1974.

I et område på 1440 km² i Bayern i Sydtyskland har man i perioden 1966-73 kortlagt ynglefuglens udbredelse, idet man har anvendt et kvadrat-net med 1 km² som enheder.

Hovedformålet med hele undersøgelsen er at kunne medvirke med anvisninger til en økologisk landskabsplanlægning, hvorunder den industrielle udvikling søges undgået i de særlig bevaringsværdige områder.

I dette arbejde anses med rette sammensætningen af et områdes fugleliv at være udtryk for det pågældende områdes naturhistoriske kvalitet. Fuglene er, som det anføres, følsomme overfor ændringer i miljøet, ligesom de indtager en vigtig position i økosystemet. Derfor er de gode parametre at arbejde med i fredningsmæssig henseende, en kendsgerning vi også i vid udstrækning anvender herhjemme.

Tommy Dybbro

R.F. Porter, Ian Willis, S. Christensen & Bent Pors Nielsen: Flight Identification of European Raptors (184 pp med talrige tegninger af Ian Willis, samt 80 sort-hvide flugtfotos). T. & A.D. Poyser, Berkhamsted 1974. Pris: £ 4,80.

Flugtbestemmelse af rovfugle er et emne, der har været behandlet i de fleste fuglebøger, der giver oplysning om feltkendetegn. Når der nu kan udkomme en hel bog om dette deleme alene, er det bl.a. fordi emnet er for vanskeligt til at kunne behandles fyldestgørende i et kapitel i anden sammenhæng. Det er naturligvis også udtryk for, at emnet omfattes med levende interesse af et stort antal europæiske feltornithologer.

Denne bog er baseret på otte artikler, som forfatterne publicerede i British Birds 1971-73. I mellemtiden har man modtaget ændringsforslag og mere fotomateriale, som bogen har nydt godt af.

De fleste vil vist indrømme, at feltbestemmelse af flyvende rovfugle kan være et problemfyldt emne. Færre er vel klar over, at man først i de sidste ti år har fået et klart billede af, hvordan f.eks. en

flyvende Steppeørn, Balkanhøg m.m. ser ud i felten gennem de skiftende alderstrin. De fire forfattere har ikke blot lavet en bog, der for lang tid vil være fundament og bibel; de har personligt medvirket til at opklare de sidste dunkelheder omkring disse fugles udseende. Hertil er medgået mange rejser, bl.a. til Bosporus, Libanon, Persien og Kenya. Der til mange museumsbesøg med studium af hundreder af skind.

Bogen inddeler rovfuglene efter feltornithologiske kriterier i 6 grupper. Af hver art vises flugtbilleder, både over- og underside, af et repræsentativt udvalg af dragter, hvilket for nogle arter bliver ganske omfangsrigt. Dragterne er minutøst gengivet, men også flugtprofilerne svarer nøje til arts-karakteristiske træk. Navnlig i sidste henseende fortjener tegningerne speciel anerkendelse. Den forbindende tekst er grundig; for hver art behandles køn og alderstrin udførligt, forvekslingsmuligheder udpeges gang på gang med talrige krydsreferencer. Derved bliver ikke få oplysninger gengtaget mange gange bogen igennem, og gør den derved dårligt egnet til egentlig læsning. Til gengæld bliver bogen derved et fortrinligt opslagsværk.

Foruden de mange tegninger indeholder bogen et rigt udvalg af flugtfotos. Man må simpelt hen erkende, at de to illustrationstyper supplerer hinanden fortræffeligt. Visse småting i tegningerne kan vel diskuteres, f.eks. må det være muligt at give oversiden af Sort Glente lidt mere kontrast; der må også tages stilling til, om undervingedækfjer hos hun af Blå Kærhøg virkelig er så meget mørkere end hos hunner af Hedehøg og Stepphøg, som tegningerne lader formode, uden at teksten nævner det. Men bortset fra sådanne bagateller må tegneren Ian Willis siges at være sluppet fantastisk godt fra sin opgave. Nogle af hans vignetter er pletskud, f.eks. Camlidza-visionen p. 49 af Lille og Stor Skrigørn sammen. Fotografierne er af mere vekslende kvalitet. I bogen er der imidlertid opfordring til alle om at indsende mere fotomateriale (og saglig kritik). Vi kan derfor forvente forbedringer på dette punkt i næste udgave.

Endelig indeholder bogen en nyttig oversigt over rovfuglenes frednings-status i Europas riger og lande.

Det er glædeligt, at to skandinaviske ornithologer er medforfattere til dette fortræffelige arbejde. Det er tankevækkende, at det er repræsentanter for rovfuglefattige nationer, der har taget udfordringen op. Måske vil flugtbestemmelse af rovfugle fortsat være et vanskeligt emne, men med denne bog har vi fået en mulighed for at bedømme vanskelighedernes art.

Niels Hesselbjerg Christensen

Hans Löhrl: Nisthöhlen, Kunstnester und ihre Bewohner (132 pp., 66 figurer). DBV-Verlag, Stuttgart 1973. Pris DM. 15,80.

Denne med store, sort-hvide fotografier rigt illustrerede bog har et forord af nu afdøde Günther

Niethammer, hvori der bl.a. berettes, at redekassernes historie kan spores mere end 3500 år tilbage. Allerede dengang fandt beboerne på Kreta ren fornøjelse i at opsætte lerkar til svaler. Italienerne og borgerne i Schlesien var mere prosaiske, da de i 1600-tallet hængte stærekasser op for at tilføre husholdningen et lækkert proteintilskud i form af flyvefærdige unger i forsommertiden.

Efter at have forklaret, at fugleinteresserede ikke skal føle nogen skrupler ved at investere betydelige summer i redekasser, eftersom andre folk jo ofte investerer langt mere i deres kostbare fritidsinteresser, fortæller Löhrl om redekassernes kontrol og de almindelige og sjældne fugleboere og deres biologi i kasserne. I sine mange tyske træbetonkasser har han også fundet beboere som flagermus, sysovere, hasselmus, halsbåndsmus, skovmus, rødms, egern, skovmår, hvepse, humlebier, honningbier, etc.

Omtalen af de kunstige redepladser og deres beboere fordeles i bogen efter mindre kasser, kunstige svalereder (Bysvale og Landsvale), huller og nicher på huse, stærekasser (hvori der bl.a. kan gå Mursejler) og store redekasser (bl.a. til Huldue, Slørugle og Tårnfalk). Der slutes af med en beskrivelse af kasseboernes konkurrenter og fjender.

Blandt bogens spændende fotografier vil jeg fremhæve det af Spættejens halve opfyldning af uglekassen med trøsket træ, de billeder som viser flere af de mange små pattedyr i kasserne, samt alle de som på en instruktiv måde forklarer om, hvordan arterne kan bestemmes, og hvorledes kasserne typisk benyttes af dem.

Löhrl gør ikke i denne populære bog noget videre ud af redekassernes økologiske betydning for populationsstørrelser og fuglesamfundenes strukturer, men emnet berøres dog på 3-4 sider.

Med bogen har »redekasse-folkene« fået endnu en stimulans i deres interessante og miljøskabende hobby — og alle andre får en appetitvækkende indsigt i, hvilke oplevelser der venter den, som påbegynder denne form for fuglepleje.

PHM

Burkhard Stephan: Urvögel (167 pp., 88 figurer & 8 tabeller). Die Neue Brehm-Bücherei 465. A. Ziemsen, Wittenberg Lutherstadt 1974. Pris DM 13,90.

Forfatteren er ansat ved Humboldt-Universitetet i Berlin, hvor man huser det berømte og ofte afbildede 3. fund af de ialt 6 fossile rester af oldfugle *Archaeopterygidae*, som i tiden 1860-1956 er fundet i den litografiske skifer (fra jura for ca. 130 millioner år siden) ved Solnhofen i Bayern.

Efter en beskrivelse af fossilerne, samt en omtale af fundstederne og den dermed forbundne historie, berettes detaljeret om oldfuglenes anatomi og formodede, ydre fremtræden — støttet af en lang række fotografier, tegninger og rekonstruktioner.

Et taxonomisk afsnit fører over i et review over teorierne vedrørende oldfuglenes evolution fra den

uddøde krybdyrgruppe *Pseudosuchia*, og oldfuglenes placering som »missing link« mellem krybdyrene og de nulevende fugle. I bogens to sidste afsnit gives dels en beskrivelse af det højskovsprægede og kystnære landskab, hvori oldfuglene levede, og dels vurderinger af disse primitive fugles sparsomme flyveevne, samt brug af fingerkløer og baglemmer.

Gennemgående giver også denne lille bog i den efterhånden meget omfattende række af monografier i Brehm-Bücherei serien en særdeles nyttig sammenstilling af den aktuelle viden og litteratur om et afgrænset emne.

I øvrigt er det interessant at bemærke, hvorledes den danske kunstner og ornitholog Gerhard Heilmanns værk »The origin of Birds«, som udkom i London 1926, stadig benyttes meget til illustration og tolkning af fuglenes udvikling. I den foreliggende, tyske bog indgår Heilmanns tegninger således i 31 figurer eller mere end 1/3 af samtlige. Dette tidsskrifts læsere vil i øvrigt kunne genfinde de fleste af disse illustrationer i den danske fremstilling, som med titlen »Vor nuværende viden om fuglenes Afstamning« kom i DOFT, fordelt på årgangene 7-10. For resten er det jo også samme Heilmann, som har tegnet Viberne, der stadig pryder tidsskriftets forside.

PHM

Sebastian Pfeifer (red.): Taschenbuch für Vogelschutz, 4. Auflage (327 pp., talrige figurer og tabeller). DBV-Verlag, Stuttgart 1973. Pris DM 19,80.

Dette er 4. og stærkt omarbejdede udgave af en grundig, tysk håndbog i fuglepleje, nu tællende 30 medarbejdere foruden redaktøren (1. udgave fra 1950 er anmeldt i DOFT 41: 127, 1952).

Umiddelbart kan denne lille, kompakte bog (18x13x1,5 cm) med de over 60 enkeltkapitler skrevet af mange forskellige bidragydere virke noget heterogen i sin helhed. Imidlertid er de enkelte kapitler ret kompetente og afrundede samt forsynede med relevante litteraturhenvisninger. Desuden er indholdet grupperet i 7 emnemæssigt, ret homogene hoveddele, nemlig (sidedal i parentes):

I. Fuglebeskyttelsens opgaver, definitioner og betydning (16); II. Kunstige redepladser, beskyttelse mod fugleskader, jagt, fredning, kollisioner med fly, etc. (127); III. Tyske og internationale organer i fuglebeskyttelsesarbejdet (43); IV. Den lovmæssige baggrund (44); V. Havfuglebeskyttelse, ringmærkning og fuglebeskyttelse (20); VI. Plantebeskyttelsesmidler og fugle, rovfugle og uglers sårbarhed, skovmyrernes betydning for skovbruget, plantning af træer, buske og pasning af hække (42); VII. Fuglebeskyttelse og fremtiden (17). Bogen afsluttes med en 5 siders supplerende litteraturliste, samt en adresseliste over forfatterne.

Som det vil fremgå af oversigten, er bogen i væsentlig grad baseret på tyske forhold (især afsnit III & IV), men den vil alligevel for den interesserede, skandinaviske læser byde på en mængde interessant ting — især i de generelle afsnit om fuglebeskyt-

telsens formål, vanskelighederne ved jagtens indpassning i faunabeskyttelsen, giftstofferne og de truede arter. Men også de specielle kapitler vedrørende kunstige redepladser og aktive plejeforstaltninger for de enkelte arter anviser nye ideer og muligheder.

Vedrørende sidstnævnte, praktiske forslag til fuglebeskyttelse som endnu engang lidt konventionelt lægger mest vægt på kunstige redepladser og vinterfodring, må man dog nok sige, at vi allerede her i landet er godt forsynet med litteratur og eksempler. Skal vi i fuglebeskyttelsesarbejdet komme væsentligt videre, må vi fremover sætte mere ind på økologiske undersøgelser af de enkelte arters habitatpræferens og biologi året igennem — for så via landskabspleje og planlægning at skabe det mere stabile grundlag for arternes og samfundenes fortsatte eksistens i vore stadigt mere kulturprægede omgivelser.

PHM

Alfred M. Lucas & Peter R. Stettenheim. Avian Anatomy. Integument. 750 sider i to bind, med talrige fotografier og tegninger, enkelte i farve. Agriculture Handbook 362. U.S. Government Printing Office, Washington, D.C. 1972. Pris 13 dollars.

I to store bind med talrige illustrationer behandles fuglenes hud, især fjerene. Det er specielt hønsefuglene (høne, kalkun, vagtel, men også tamand og tamdue), hvis forhold er behandlet, idet pengene til udgivelsen af værket og de mange års arbejde, der ligger bag, er bevilget fra det offentlige med den hensigt, at forskningen skal komme fjerkræerhvervet til gode. Værket er imidlertid så indgående, at man roligt kan betegne det som det mest omfattende overhovedet indenfor sit felt, og for den der f.eks. arbejder med fjer, vil det være standardværket, som man slet ikke kan komme uden om. Værket kan lånes gennem Universitetsbiblioteket.

JD